

Aan de Commissie ROVB

Anton de Komplein 150

1102 CW Amsterdam

Amsterdam Zuidoost, 28 mei 2009

Betreft: Ongevraagd Advies inzake Structuurvisie Amsterdam ZO

Kenmerk: WMOA-2009-010

Geachte Commissie,

Zoals u weet, zijn wij een adviesorgaan voor het DB van stadsdeel Zuidoost. Wij hebben in november jl. een advies uitgebracht over "participatie aan de basis". Daarin hebben wij onze zorg uitgesproken over de houding van het DB inzake constructieve bewoners- en gebruikersinbreng, onder andere met betrekking tot de woningbouwopgave 2010-2030. Gezien de huidige ontwikkelingen m.b.t. de structuurvisie maken wij van de gelegenheid gebruik ook bij u onze visie onder de aandacht te brengen.

Zelforganiserend, daar droom je van als bestuurder....: vandaag is de Wmo-informatiemarkt geweest, een markt waarin bewoners, bestuurders en ambtenaren laten zien hoe zij - nationaal en lokaal - werken aan een cultuuromslag van een verzorgingsstaat naar een participatieve samenleving; een samenleving waarin iedereen mee doet en mee moet kunnen blijven doen, van jong tot oud en met of zonder lichamelijke, geestelijke of sociale beperking. De verzorgingssamenleving was voor de staatskas niet langer houdbaar. Deze tijd vraagt om een cultuur van samen vormgeven aan onze leefomgeving, met zorg voor elkaar; pure participatie, met een overheid die dienstbaar is aan dit participatieve proces!

Als we die "Wmo-geest" leggen op Zuidoost, en in het bijzonder op Gaasperdam, dan kun je zeggen dat Gaasperdam ooit behoorlijk visionair is opgezet, met een veelkleurige Parel van een GaasperPlas, mede dankzij de Floriade, en een Centraal Community Park waarin bewoners van jong tot oud actief zijn, met onderhoud van natuur in de Riethoek, met scouting, met plezier beleven aan het dierenleven en meewerken op kinderboerderij 't Brinkie, met verbouwen van eigen groente bij Nutstuinvereniging Reigersbos, met een balletje trappen en scaten op het Adidasplein. Dit groengebied is ook van betekenis voor mensen met een beperking. Voor velen is dit de bandbreedte die zij (semi-)zelfstandig kunnen bereiken en dus genieten en zuurstof binnen halen. Het belang om deze natuur in tact te houden (van de genoemde plaatsen), om te recreëren, voor ouderen, mensen met een beperking en mensen die tot de minder financieel draagkrachtige klasse behoren, is waanzinnig groot. Alles is er al, behalve een echte theetuin misschien. Sociale cohesie op en top, een plaats waar het fantastisch toeven is. En ook de Vijf Slagen en de Ruige Hof nabij het AMC passen helemaal in dit beeld. Het toppunt van bioculturele diversiteit. Elk ander stadsdeel droomt er momenteel van: In Osdorp werken ze aan een ambitieus project 'de Tuinen van West', in Oud-Zuid worden momenteel allemaal buurtmoestuinen gecreëerd en gefaciliteerd, en het stadsdeel Westerpark doet zijn naam werkelijk eer aan, want die heeft er alles aan gedaan - met inzet van vele middelen - om in het Westerpark al die functies die hier al van oudsher zijn in Gaasperdam, en dan met name in het Centraal Park, aan elkaar te koppelen. En als we buiten Amsterdam kijken dan zien we in steden als Den Haag, Rotterdam, Utrecht en Tilburg de mooiste initiatieven om tot zo'n zelforganiserende leefomgeving te komen. Communities of Practice om van te smullen. Nationaal zitten ook VROM en LNV op de lijn van duurzaam ombouwen en multifunctioneel ruimte- en landgebruik, waar een dodelijk gebied als Amstel III zich perfect als 'proeftuin' voor zou lenen.

Het lijkt er op dat Zuidoost het 'omdenken' en 'omdoen' in dezen echter nog niet echt begrepen heeft. In de voorliggende structuurvisie ontbreekt volledig een eigentijdse cultuurvisie. Met de toegepaste insteek van inspraak, zowel qua houding als qua inhoud, wordt een schijnparticipatie gewekt en wordt inhoudelijk verhullend taalgebruik gehanteerd, zoals 'verbetering van het bestaande'. Daarbij is volstrekt duidelijk dat dat niet de beleving van de huidige bewoners en gebruikers is. Er is geen gebruiker die hier JA tegen zegt. Alle bewoners begrijpen dat er huizen bij moeten komen, ook in Zuidoost, ook in Gaasperdam, en ook voor een divers populatie, maar dan wel op een visionaire manier 'sociaal-cultureel en ecologisch ingepast'. In de huidige plannen wordt moedwillig de natuurlijke sociale cohesie, het natuurlijke, zelforganiserend vermogen dat Gaasperdam thans rijk is, respectloos kapot gemaakt, met frustratie van bewoners en gebruikers als prijs. Ieder weldenkend mens weet dat kapot maken veel sneller gaat dan 'heel' maken. Het planproces dat nu gehanteerd is vreet tijd en vitaliteit van alle bewoners en gebruikers. Signalen die wij krijgen is dat "het voelt als steeds moeten boksen tegen een monomaan stadsdeelbestuur dat gewoon maar 'doet': kortzichtig, onduurzaam, infietsend tegen alle nationale en lokale trends waarin bewoners meer en meer buiten hun directe huis verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving willen nemen, en waarin een dienende overheid daarbij wil aansluiten door te faciliteren, in buurttuinen, laagdrempelige buitenontmoetingsplekken etc.". Bewoners en gebruikers die op andere momenten door het 'voorbeeldstellende' bestuur van Zuidoost weer doodleuk aangesproken worden om 'goed voor zichzelf, hun burens en hun buurt te zorgen': "Schoon, heel en veilig".

Het allerergste is: Gaasperdam heeft nu geen probleem. Sterker nog: Gaasperdam heeft 't! Het is goed toeven in Gaasperdam. Een visitekaartje voor de stad wat wel eens wat meer 'op de kaart' mag komen. Zo goed bereikbaar! Bewoners en gebruikers zijn blij met Gaasperdam en dat zou ook door de lokale bestuurders wel wat meer geëtaleerd mogen worden, zodat deze zo goed bereikbare oase van rust en ruimte en gezamenlijk vertier ook meer door de rest van Amsterdam gebruikt mag worden. Het imago probleem van Zuidoost betrof vooral de Bijlmer en daar is inmiddels veel veranderd. Gaasperdamers zijn blij met hun woonomgeving, er gebeurt relatief veel gezamenlijkheid en relatief weinig rottigheid. Mensen zien elkaar buiten, ze werken met elkaar, ze wroeten met elkaar, ze sporten met elkaar, in alle culturele diversiteit en alle leeftijden. Maar Gaasperdam krijgt een probleem als deze afbraak van natuurlijke sociale cohesie onnodig duur en onnodig onduurzaam werkelijkheid wordt. En dat terwijl ondertussen in Zuidoost ook sociale voorzieningen als welzijnswerk en opbouwwerk flinke bezuinigingsdreunen krijgen. Woningbouw zou ondermeer nodig zijn om de voorzieningen (als scholen en winkelcentra) te benutten, maar relatief goedkope voorzieningen als 't Brinkie, de Nutstuin, de Riethoek en scouting kunnen wel even verplaatst. Ziet u het voor zich? Het gaat om kapitaalvernietiging op meerdere niveaus: ecologisch, economisch en sociaal-cultureel!

Hierbij roepen wij u als Commissie ROVB op om "in de geest van de Wmo" iedereen echt mee te laten doen, en iedereen die altijd al mee heeft gedaan en nog meedoet, hiervoor te belonen, te erkennen, te koesteren, en de visionaire, meedenkende geluiden die hier klinken wat betreft de herinrichting van Gaasperdam te honoreren. De bewoners en gebruikers en hun organisaties vormen het levend weefsel waar Zuidoost op teert. Zelforganiserend, zelfredzaam, zelfregulerend, daar droom je van als eigentijds bestuurder. In Gaasperdam is het nu nog werkelijkheid. Ons klemmende advies aan u als Commissie en aan de hele raad: maak deze nachtmerrie niet waar, en roep het DB op zich opnieuw op de locaties te bezinnen, maar dan echt in samenspraak met de bewoners en gebruikers(-organisaties): voorliggende voorstellen zijn absoluut te prematuur, allesbehalve breedgedragen en veelzijdig desastreus!

Met vriendelijke groet, namens de Wmo-Adviesraad,

Dr. Anne Stijkel, voorzitter